

Méltó helyre került a Perczel-glóbusz

Mint arról korábbi számainkban beszámoltunk (GK 2019/5, 2020/1) Perczel László 1862-ben elkészült, 127,5 cm átmérőjű, 10 milliós méretarányú, színes, kéziratos földgömbje – amely a III. Nemzetközi Földrajzi Kongresszus kiállításán 1881-ben Velencében „a soron kívüli legmagasabb díjat”, a „lettera di distinzione”-t nyerte el a Magyar Nemzeti Múzeum kiállítási anyagának részeként –, három egyforma, számozott művészi hasonmás formájában újjászülette.

A földgömb újraalkotásával kapcsolatos megállapodás értelmében az első példány a budai várban, az egykor volt Karmelita kolostorban a miniszterelnök dolgozószobáját díszíti. A második példány is a várban, a Budavári Palota 6. emeletén az Országos Széchényi Könyvtárban tekinthető meg, ahol a 7. emeleti Térképtárban az eredeti Perczel-glóbusz is tanulmányozható. A harmadik példány az ELTE Egyetemi Könyvtárába került. A harmadik példány ELTE-re érkezését a koronavírus járvány már erősen akadályozta, a nagy méret pedig mindhárom helyszínen bonyolította és késleltette a végleges elhelyezés megvalósítását.

Szakmatörténeti érdekességként maradt fenn mind a mai napig, hogy Velencében a Szent Márk téren, a királyi palota, a Palazzo Reale magyar kiállítási termeibe – ahogy arról a korabeli szaksajtó dr. Erődi Béla „Jelentés ...”-ében is beszámol (Földrajzi Közlemények, 9. kötet, pp. 26–283, Bp., 1881) –, a Magyar Nemzeti Múzeum kiállítási anyagában szereplő Perczel-glóbusz „sem az ajtón, sem ablakon be nem férvén ..., az archivium nagytermében volt kiállítva”.

Az Egyetemi Könyvtárban is csupán néhány cm-en múlt, hogy az emeleti ablakon keresztül a beemelés sikerüljön. 2021. március 11-én a kora reggeli órákban, így az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár főigazgatói szobájában végleges helyére került a Perczel László-féle, 1862-ben készült glóbusz rekonstrukciója. A nehézséget és az eredményt a mellékelt képsor szemlélteti.

A földgömb a vezetett könyvtárlátogatások alkalmával tekinthető meg.

*Dr. Márton Mátyás
professor emeritus*